

Kaupunkikeskustan elinvoiman mittarit

Sari Kivioja
Kirsi-Maria Viljanen
Elinvoima- ja ympäristötoimiala
13.10.2021

Sisällysluettelo

1. Elinvoiman mittarit – yhteenveto
2. Väestö
3. Työpaikat
4. Myönnettyjen rakennus- ja toimenpidelupien määrä
5. Elinvoimaluku ja tyhjien tilojen osuus (%)

1 Elinvoiman tunnuslukuja - yhteenveto

- Keskustan kehittämisohjelma laaditaan vetovoiman kehittämiseksi ja elinvoiman parantamiseksi. * Elinvoiman edistymisen seuranta edellyttää mittaamista ja tarkoituksenmukaisia indikaattoreita seurannan, päätöksenteon ja strategisen ohjaamisen tueksi.
- Keskustan elinvoiman seurattaviksi indikaattoreiksi ehdotamme sekä **määrällisiä** että **laadullisia** mittareita, joita seurataan valtuustokausittain:
 - Väestön määrä/ muutos
 - Työpaikkojen määrä / muutos
 - Nuorten (15-29v) osuus väestöstä
 - Myönnettyjen rakennuslupien määrä
 - Elinvoimaluku ja tyhjien tilojen osuus (%)
 - Koettu tyytyväisyys: asukkaat ja yrittäjät

Seurantaan liittyvät toimenpide-ehdotukset:

- Tilasto- ja paikkatietopohjaisen seuranta- ja ennakointijärjestelmän kehittäminen kaupunkikehityksen kärkikohteille.
- Vuosittaisena kyselynä keskustan alueella toteutettava hyvinvointi- ja viihtymiskysely.

* Pori-sopimus 2017-2021

2 Väestö

Keskusta numeroina:

Väestön määrä 2020 ja muutos (2015-2020)
keskustan jalankulkuvyöhykkeellä

12 453

+230

Nuorten (15-29v) osuus väestöstä (2019)
keskustan jalankulkuvyöhykkeellä ja koko Porissa

26,3%

17,4%

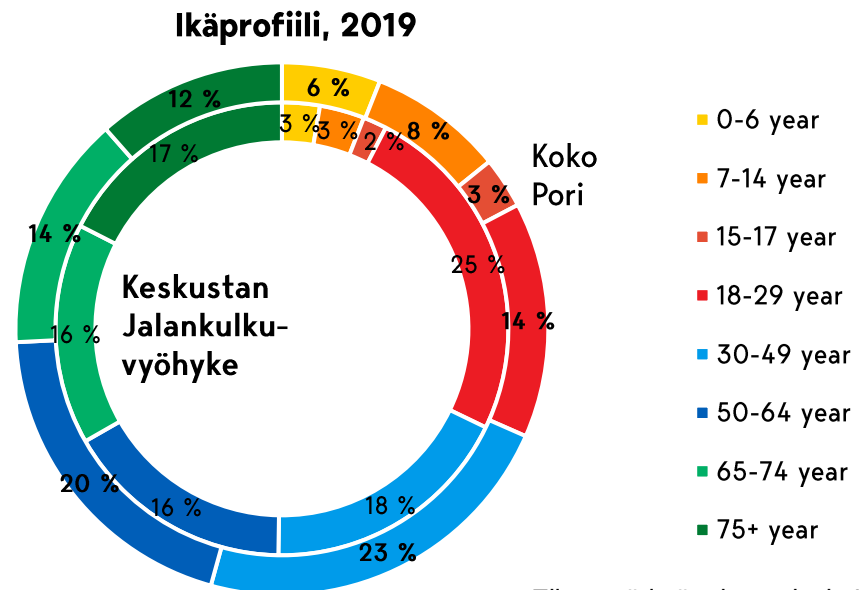
Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä asuu 15 % Porin
väestöstä.

	Väestö Porissa 2020	Väestön osuus %	Väestö keskustan jalankulkuvyö- hykkeellä 2020	Osuus keskustan jalankulkuvyöhyk- keen väestöstä %	Keskustan jalankulkuvyöhykkeen väestön osuus koko Porin väestöstä %
0-6 -vuotiaat	4046	4,9	273	2,2	0,3
7-15 -vuotiaat	7563	9,1	410	3,3	0,5
16-64 -vuotiaat	48409	58,4	7486	60,1	9,0
yli 64 -vuotiaat	22831	27,6	4284	34,4	5,2
väestö yhteensä	82849	100,0	12453	100,0	15,0

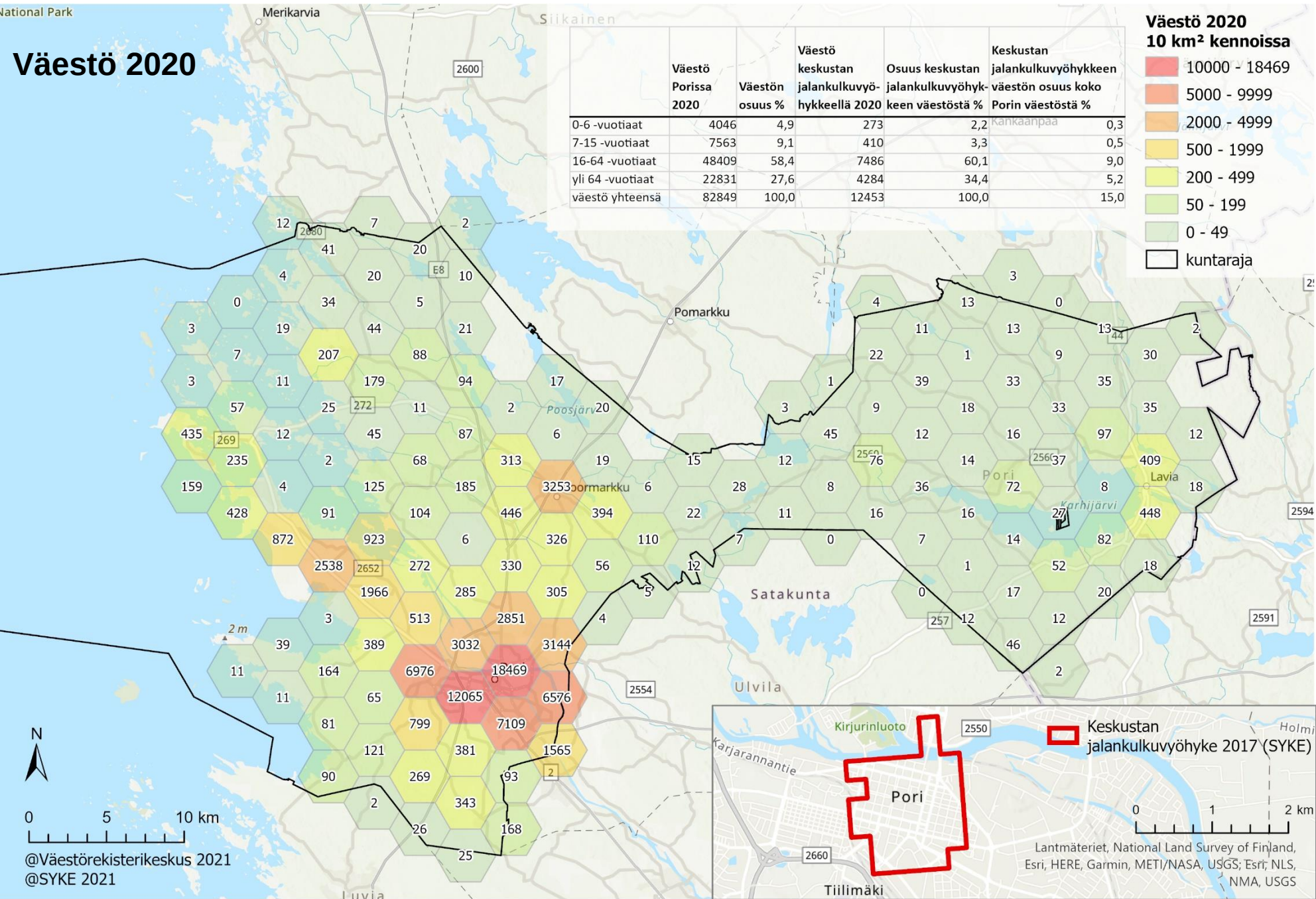
Väestönmuutos 2015 -2020 Pori		Väestönmuutos 2015 -2020 Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä	
Väestö 2015	83 549	Väestö 2015	12 223
Väestö 2020	82 849	Väestö 2020	12 453
Erotus	-700	Erotus	230
Erotus %	-0,8 %	Erotus %	1,9 %

Elinympäristön tietopalvelu Liiteri, 8.10.2021

Elinympäristön tietopalvelu Liiteri, 10.11.2020

Väestö 2020

- Porin väestö keskittyy keskustan ja sitä ympäröivien lähiöiden alueelle.
- Noormarkun ja Rieskala-Pihlavan alue ovat Porin keskustaajaman ulkopuolella ovat väkirikkaimmat alueet.
- Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä asuu koko Poriin verrattuna suhteellisesti enemmän 16-64 sekä yli 64-vuotiaita. Alle 16-vuotiaita sen sijaan on suhteellisesti vähemmän keskustan jalankulkuvyöhykkeellä, kuin koko Porin alueella.
- Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä asuu 15 % Porin väestöstä.

Väestön muutos 2015-2020

Väestönmuutos 2015 -2020
Pori

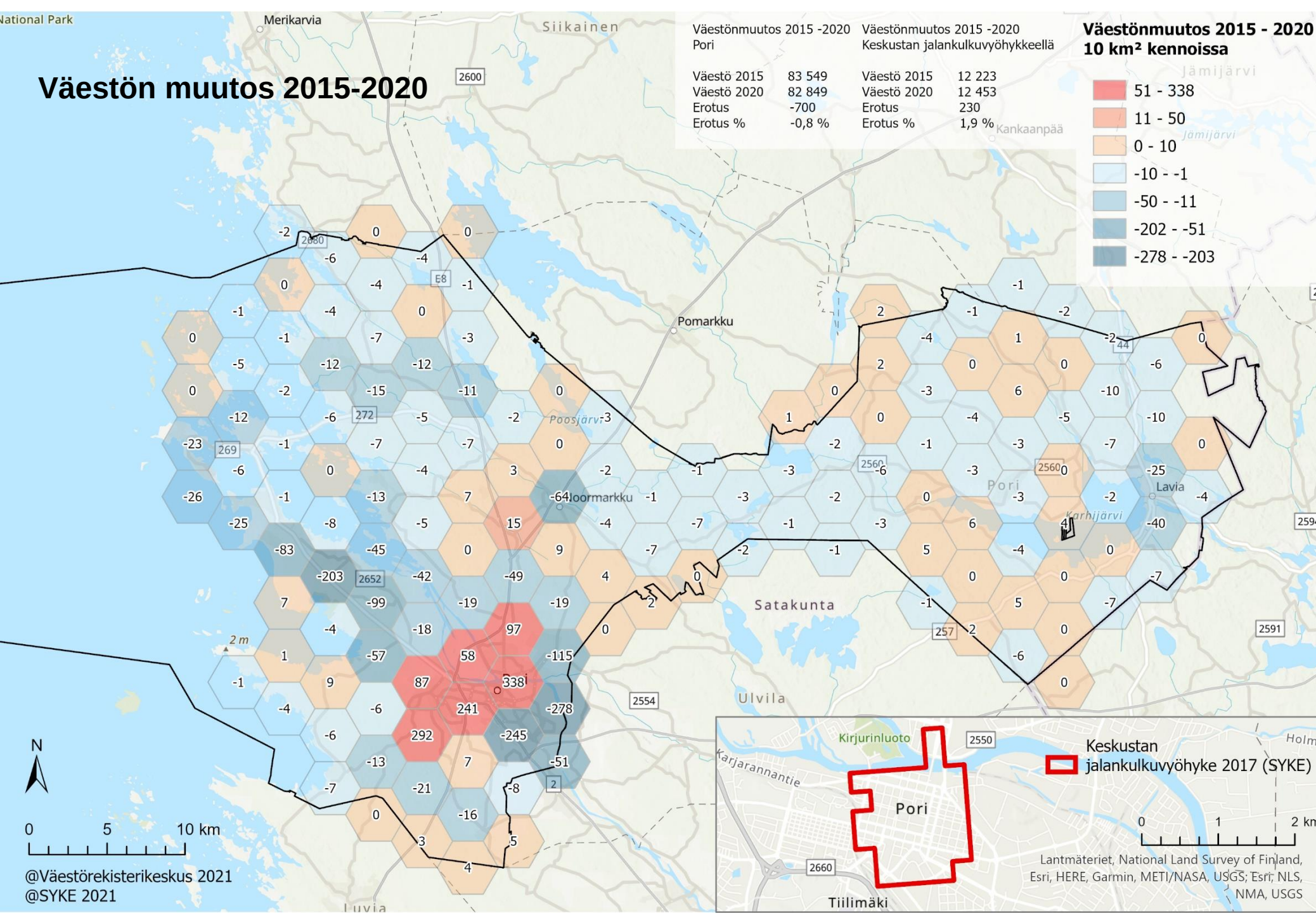
Väestö 2015	83 549
Väestö 2020	82 849
Erotus	-700
Erotus %	-0,8 %

Väestönmuutos 2015 -2020
Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä

Väestö 2015	12 223
Väestö 2020	12 453
Erotus	230
Erotus %	1,9 %

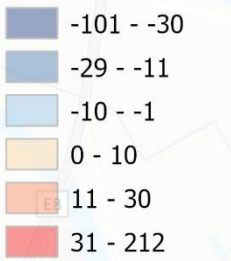
**Väestönmuutos 2015 - 2020
10 km² kenoissa**

51 - 338
11 - 50
0 - 10
-10 - -1
-50 - -11
-202 - -51
-278 - -203

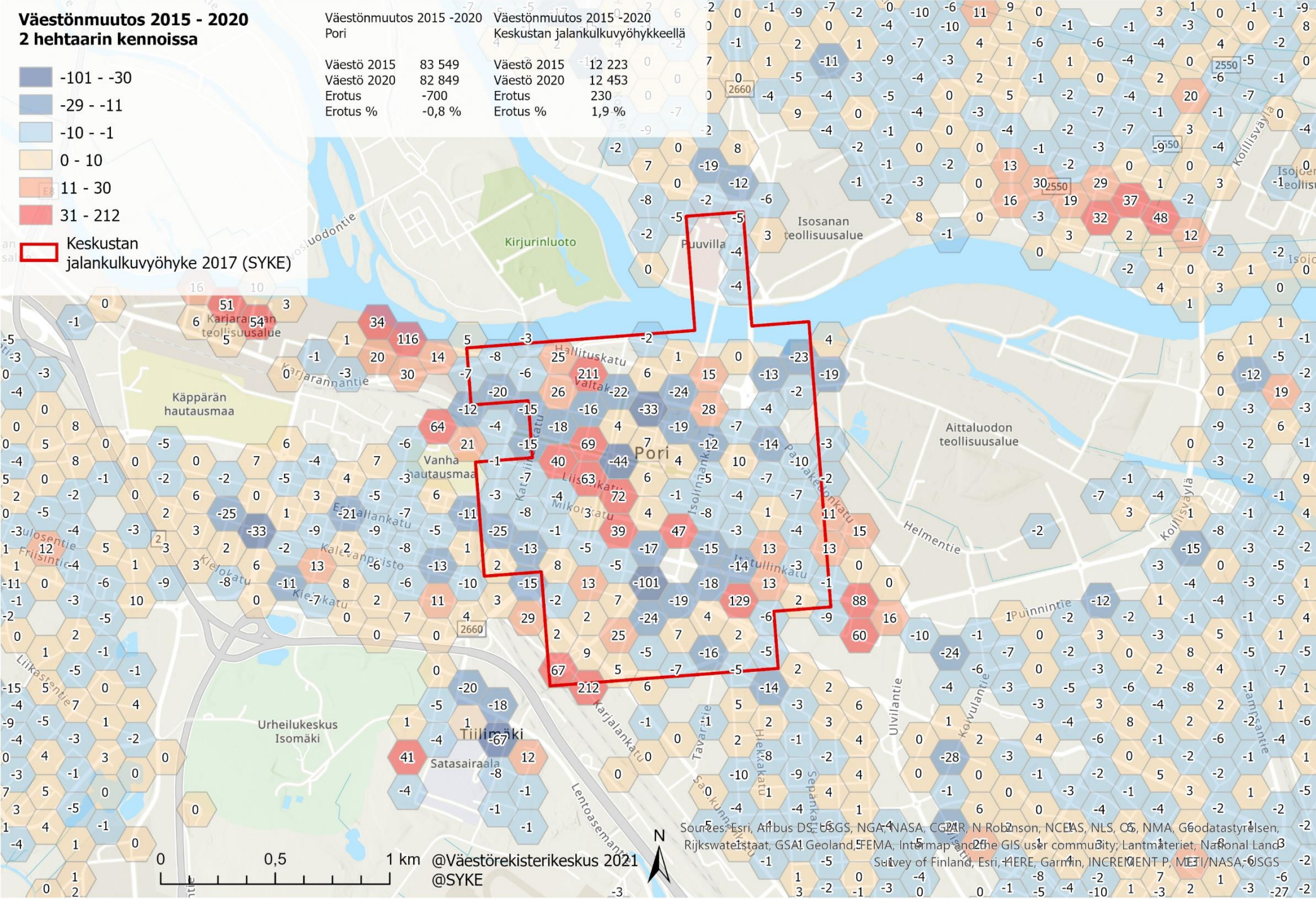
- Porin väestö on viimeisen viiden vuoden aikana vähentynyt hieman (0,8 %).
- Ihmiset ovat viime vuosina muuttaneet keskustaan, joka näkyy keskustan jalankulkuvyöhykkeen väestömäärän lisääntymisenä (2015-2020 muutos 1,9%).
- Eniten väestö on lisääntynyt keskustan lisäksi keskustaa ympäröivillä uusilla asuinalueilla.
- Väestö on vähentynyt merkittävimmin Meri-Porin alueella sekä Impola-Sampola-Väinölä-Ruosniemi akselilla.

Väestönmuutos 2015 - 2020
2 hehtaarin kenoissa

Keskustan
jalankulkuvyöhyke 2017 (SYKE)

Väestönmuutos 2015 -2020		Väestönmuutos 2015 -2020	
Pori		Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä	
Väestö 2015	83 549	Väestö 2015	12 223
Väestö 2020	82 849	Väestö 2020	12 453
Erotus	-700	Erotus	230
Erotus %	-0,8 %	Erotus %	1,9 %

- Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä väestö on kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana 1,9 %.
- Keskustan uusien kerrostalojen rakentuminen näkyy väestön määrän kasvuna.

Sources: Esri, Airbus DS, USGS, NOAA, NASA, Copernicus, N. Robinson, NCEAS, NLS, OSM, NMA, Geodatastoren, Rijkswaterstaat, GSA, Geoland, FEMA, Intermap and the GIS user community; Lantmäteriet, National Land Survey of Finland, Esri, HERE, Garmin, INCREMENT P, NOAA, USGS

3 Työpaikat

Keskusta numeroina:

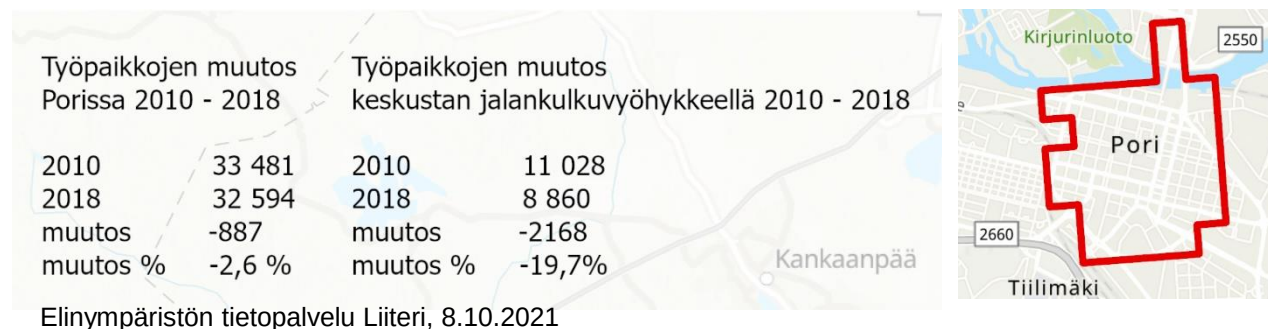
Työpaikkojen määrä 2018 ja muutos (2010-2018) keskustan jalankulkuvyöhykkeellä

8 860 **-2 168**

Vähittäiskauppa (pl. Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa) 2017 ja muutos 2010-2017 keskustan jalankulkuvyöhykkeellä ja koko Porissa

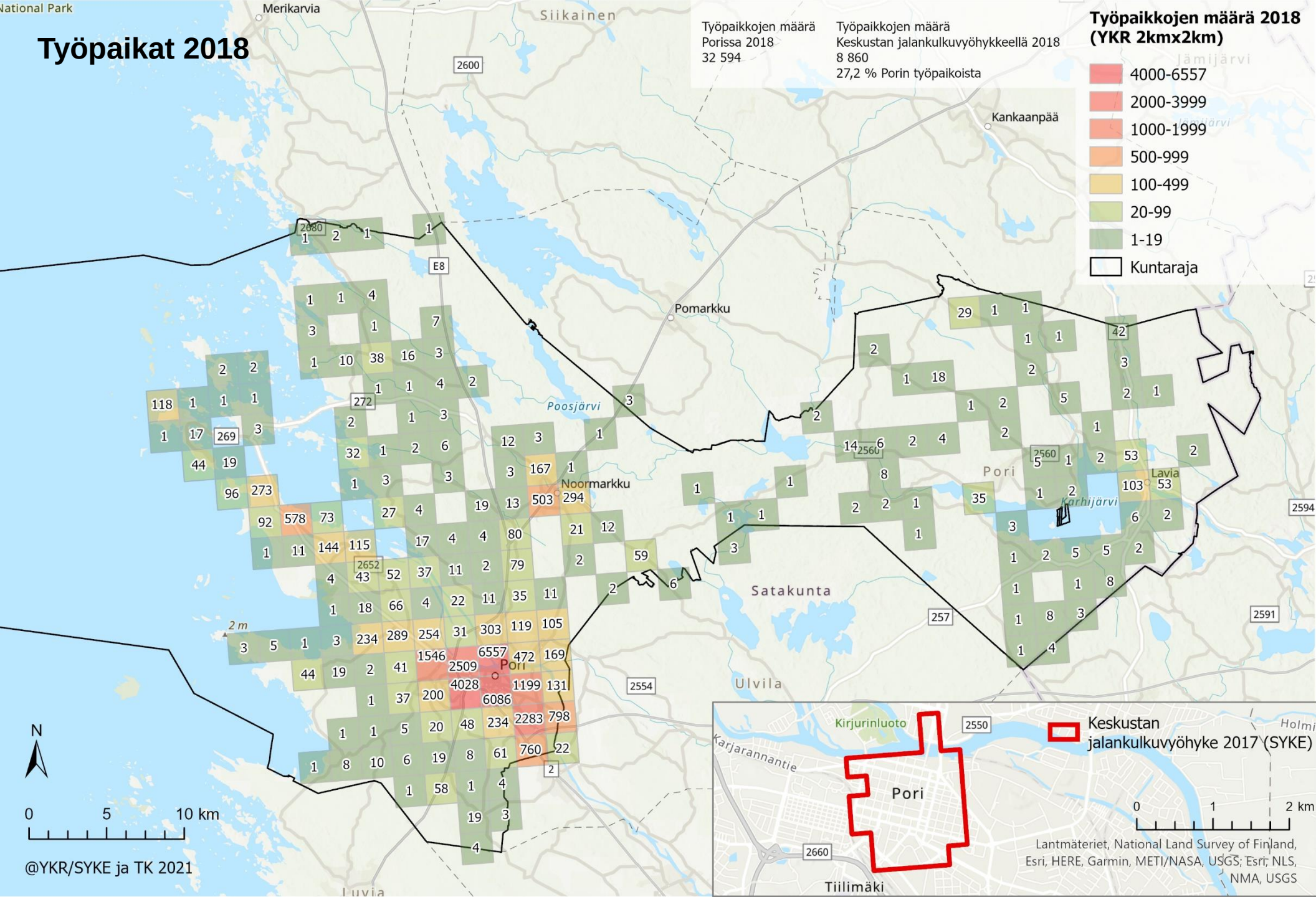
1 017 **-194** **2 730** **28**

Keskustan jalankulkuvyöhykkeelle keskittyy 27,2 % Porin työpaikoista.

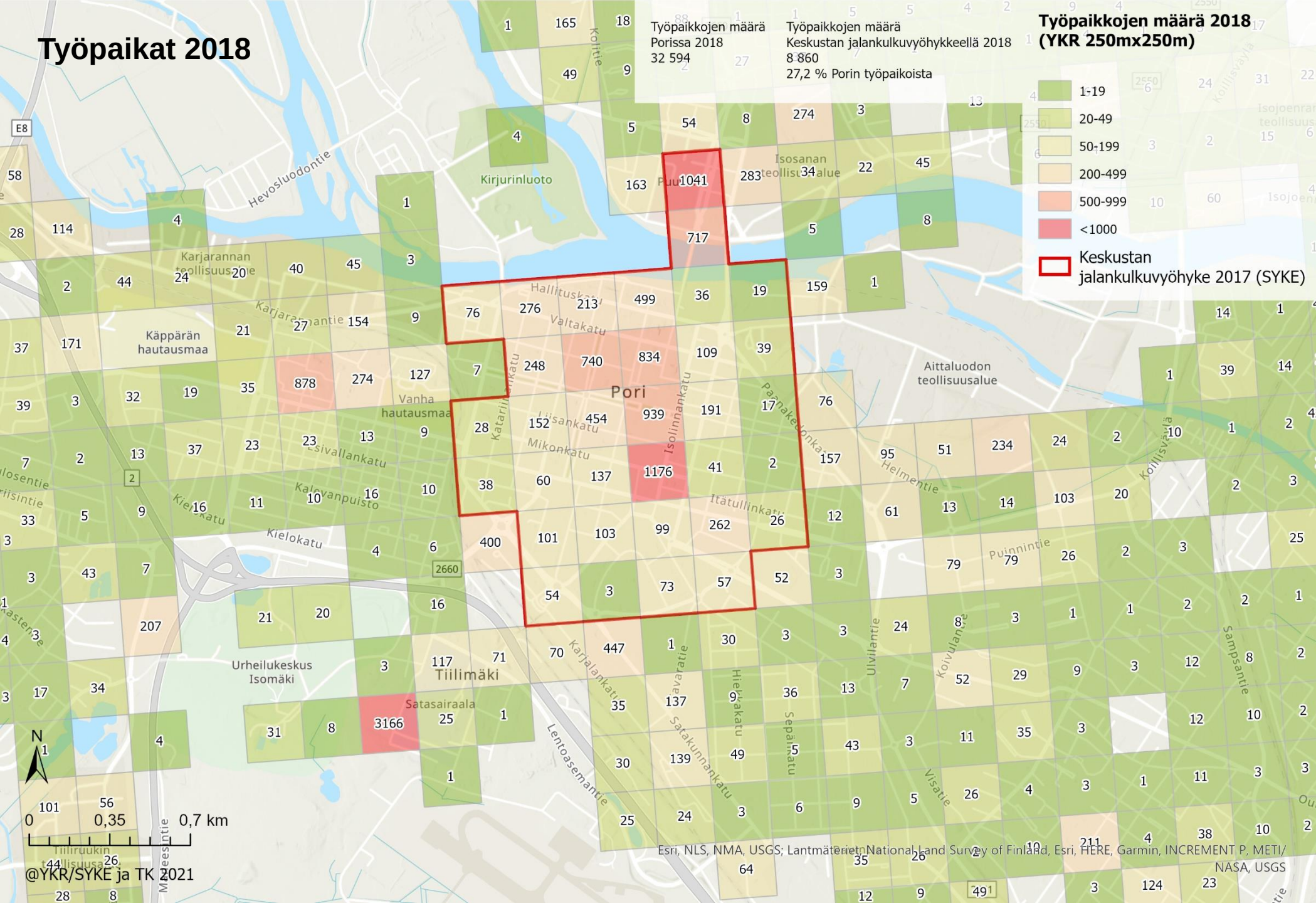
Elinympäristön tietopalvelu Liiteri, 10.11.2020	Keskustan jalankulkuvyöhyke	Pori
Työpaikkojen määrä, 2017	9 099	34 842
Muutos 2010-2017	-1 929	-1 463
Työpaikkojen toimiala		
Teollisuus, 2017	141	4 455
Muutos 2010-2017	-47	-1 091
Vähittäiskauppa pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa, 2017	1 017	2 730
Muutos 2010-2017	-194	28
Julkinen hallinto ja maanpuolustus	956	1 569
Muutos 2010-2017	-37	-60
Työllisten koulutusaste, %		
Perusaste	9,6	10,3
Keskiaste	52,2	50,8
Korkea-aste	38,1	38,9

Työpaikat 2018

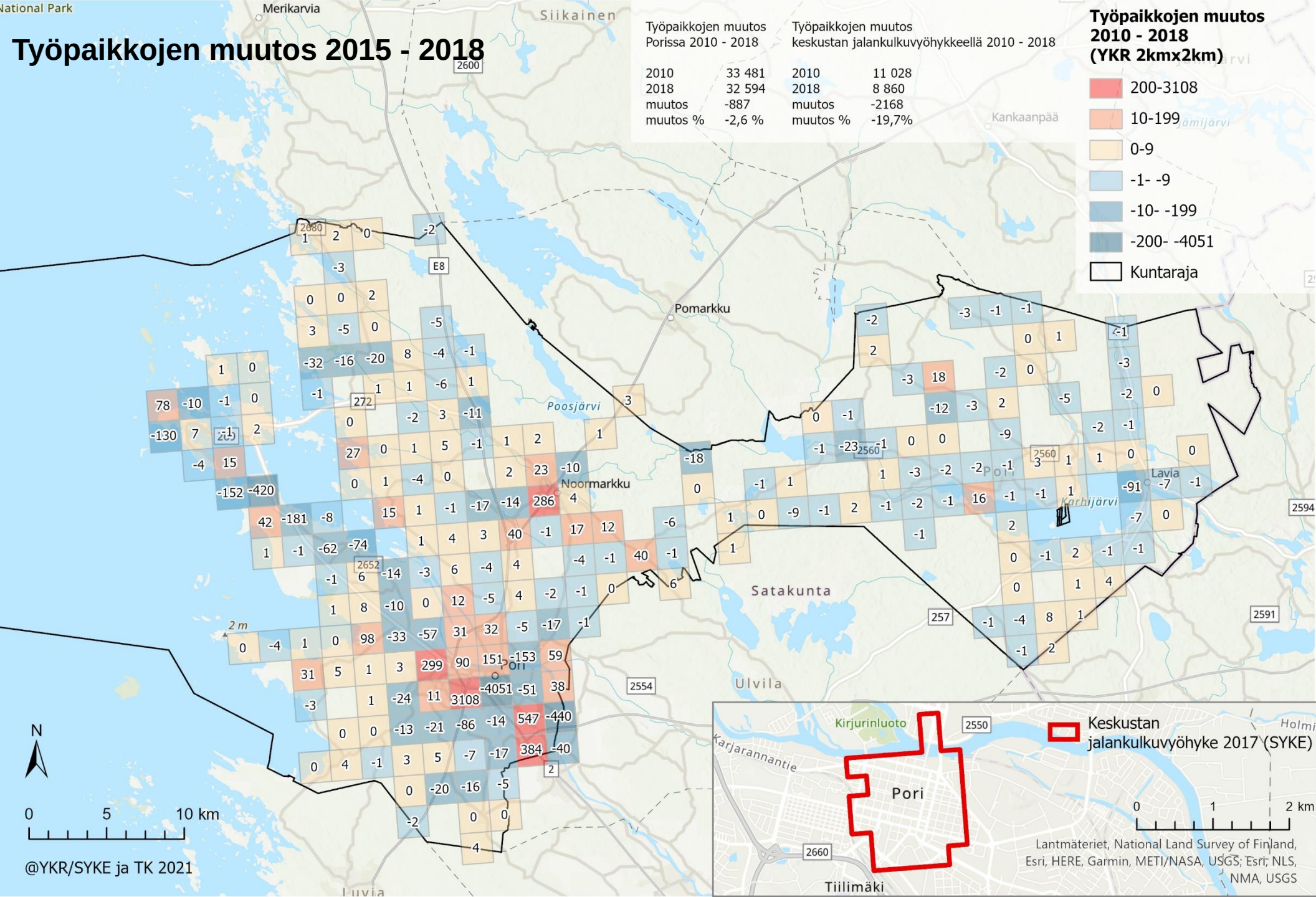
- Työpaikat keskittyvät Porin ydintaajaman alueelle.
- Yksittäisinä suurempina työpaikkakeskittyminä erottuvat Noormarkku sekä Kaanaankorpi

Työpaikat 2018

- Keskustan jalankulkyöhykkeelle keskittyy 27,2 % Porin työpaikoista.
- Suurina jalankulkyöhykkeen työpaikka-alueina erottuvat Puuvillan ja ydinkeskustan alueet.
- Jalankulkyöhykkeen ulkopuolella suurina työpaikkakeskittyminä erottuvat Satasairaalan alue sekä Kaupunginsairaalan alue.

Työpaikkojen muutos 2015 - 2018

- Työpaikat ovat vuosien 2010 – 2018 välillä vähentyneet Porissa 2,6 %.
- Erityisen paljon (-19,7 %) työpaikat ovat vähentyneet keskustan jalankulkuvyöhykkeellä 2010 – 2018 välillä.
- Työpakkkoja on syntynyt eniten Mikkolan/honkaluodon alueelle sekä Noormarkkuun ja Teknoliakeskuksen alueelle.
- Satasairaalan merkittävä lisäys ei ole todellinen, vaan johtuu ruutujen tietojen sijoittumisesta väärää (vierekkäiseen ruutuun)

4 Myönnettyjen rakennus- ja toimenpidelupien määrä

Myönnetyt rakennus- ja toimenpideluvat vuosina 2018-2020
kaupunginosissa 1-4

- Linna
- Teljä
- Malminpää
- Karhunpää

Rakennusluvut	29
Toimenpideluvat	104
Yhteensä	133

5 Elinvoimaluku ja tyhjien tilojen osuus (%)

Elinvoiman mittaaminen ja seuranta

- Keskustojen elinvoimalaskenta perustuu liiketilojen kartoittamiseen ja luokittamiseen. Kehitystä seurataan vuosittaisella päivityksellä.
- Liiketilat luokitellaan niiden käytön mukaan: lauantaisin palvelevat ravintolat ja kahvilat, arkisin palvelevat yritykset ja tyhjät liiketilat.
- Laskennassa huomioidaan liiketilat joilla on oma ovi kadulle tai kauppakeskuksen käytävälle.
- Liiketilaille on usein tehty myös luokittelu toimialan mukaan, ei kuitenkaan Porissa.
- Päivitykset ilmoitetaan raporteissa, H1-keväät tai H2-syysy.

Keskustarajaus ja kuumat korttelit: Pori

Keskusta-alueen muodostavat ns. **kuumat korttelit** ja sitä ympäröivä + 200 m elävä keskustavyöhyke*.

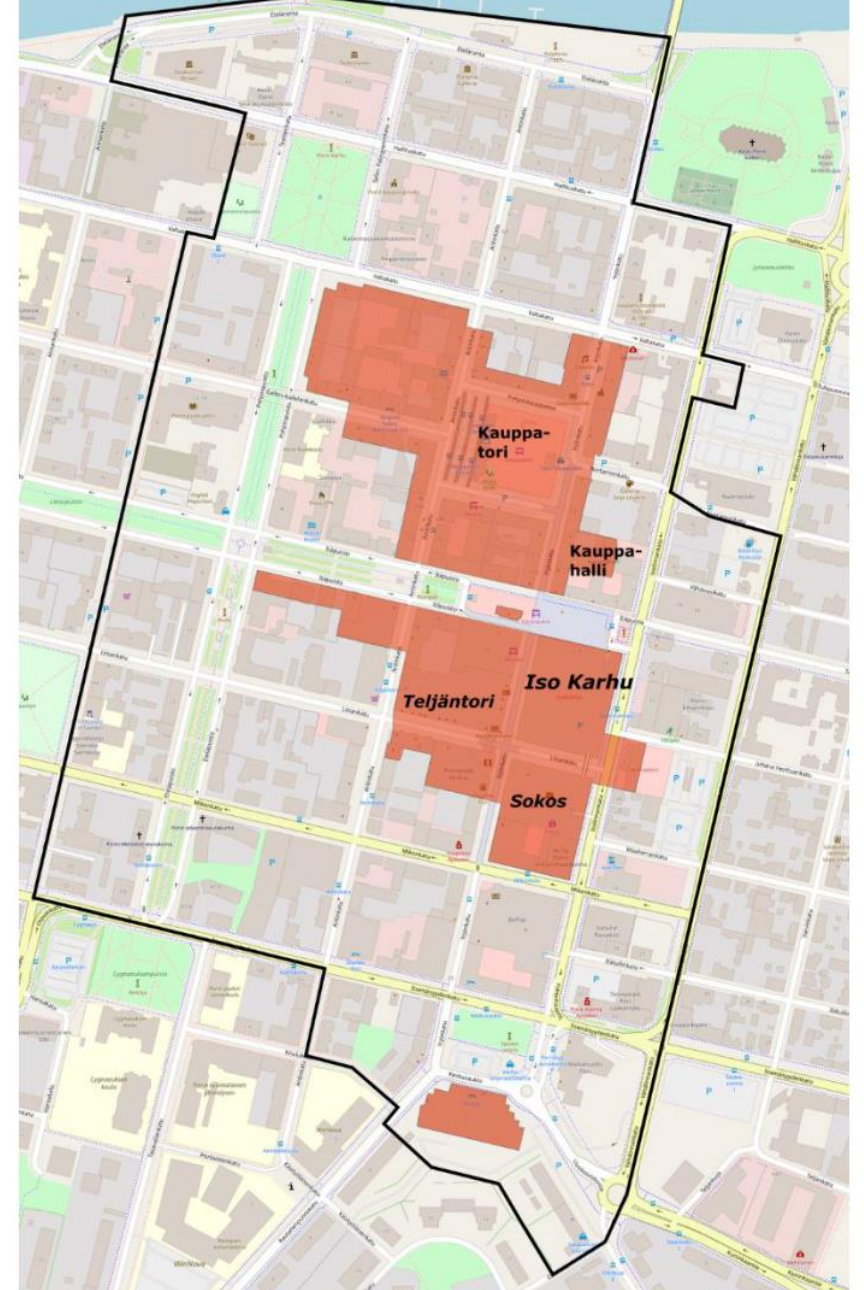
Kuumat korttelit -alueella vähintään 50 % katusivun liike-tiloista on lauantaisin palvelevien kauppojen ja ravintoloiden käytössä.

Keskusta-alue = liiketilojen laskenta-alue, rajaus on Porissa tehty vuonna 2016.

Keskustarajauksen pinta-ala on 58,4 ha.

* Rajausperiaatteet: *EKK ry, Citybook - Keskustan kehittäjän käsikirja, 2014*

Pohjakartta: Open Street Map Contributors

Lähde: Elinvoimalaskennan tulokset - Pori kevät/2021. TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy, Martti Wilhelms

Tunnusluvut: Porin keskusta 2016–2021

Tunnusluvut: Porin keskusta	H1 2016	H1 2017	H1 2018	H1 2019	H1 2021
Kaupat ja Ravintolat -%	46,10	45,70	45,10	39,63	40,97
Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat -%	25,80	27,30	28,30	32,42	31,48
Tyhjät -%	12,00	11,50	11,10	12,85	14,42
Elinvoimaluku	2,518	2,541	2,588	2,026	2,049
Kaupallinen tiiviys	4,99	4,97	5,04	4,39	4,63

Tunnusluvut on laskettu ns. normaaliluvuista - tilapäisesti suljetut sisältyvät laskennan liiketilalukuihin.

Huomiot tunnuslukujen kehityksestä 5 vuoden aikana:

- **Lauantaisin palvelevien kauppoiden ja ravintoloiden osuus** on laskenut - vuoden 2019 jälkeen kuitenkin hieman noussut
- **Ravintoloiden osuus** lauantaisin palvelevista liikkeistä on noussut – tämä on yleinen trendi kaupunkikeskustoissa.
- **Tyhjien liiketilojen osuus** on noussut – on nyt ennätystasolla.
- **Keskustan elinvoimaluku ja tiiviysluku** ovat heikentyneet, mikä johtuu lauantaisin palvelevien kauppoiden ja ravintoloiden määrän vähenemisestä ja tyhjien liiketilojen lisääntymisestä. Elinvoimassa ja tiiviydessä tuli kuitenkin nousua v. 2020.

Kauppoiden ja ravintoloiden osuus =
Kaupat ja Ravintolat / kaikki liiketilat

Ravintoloiden osuus =
Ravintolat / Kaupat ja Ravintolat

Tyhjien osuus =
Tyhjät / kaikki liiketilat

Elinvoimaluku =

Kaupat ja Ravintolat – Tyhjät
 _____ (x 1 000)
 asukasluku

Kaupallinen tiiviys =

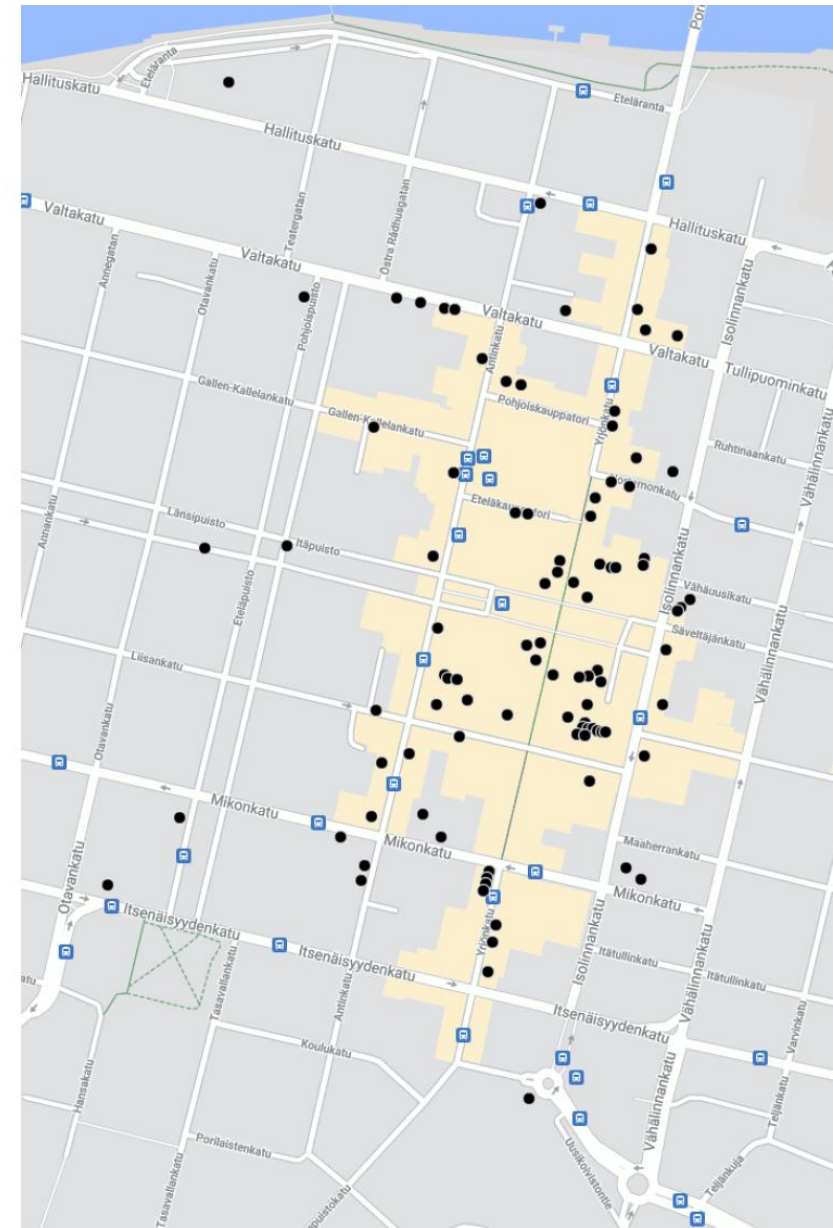
Kaupat ja Ravintolat / keskustan pinta-ala (ha)

Tyhjät liiketilat: Porin keskusta 2021

- Kartta kuvaa tyhjiä, vapaana olevia liiketiloja keskustan rajausalueella huhtikuussa 2021.
- Tyhjiä liiketiloja on 95 kpl (14,42%), lisäystä viime vuoteen verrattuna on 16 kpl.

Pohjakartta: ©Google Maps

Lähde: Elinvoimalaskennan tulokset - Pori kevät/2021. TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy, Martti Wilhelms